

РЕШЕНИЕ

№ 4102

гр. София, 29.08.2011 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД СОФИЯ-ГРАД, II отделение 22 състав, в
публично заседание на 22.10.2010 г. в следния състав:

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Албена Рибарска и при участието на
прокурора Поповска, като разгледа дело номер **2805** по описа за **2009**
година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния
кодекс във вр. с чл.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Делото е образувано по искова молба с дата 23.04.2009г. на К. Е. С. и С. Е. А., и
двамата от [населено място], против Областна администрация С. с което са
предявени субективно съединени иски за присъждане на обезщетение за
имуществени вреди за пропуснати ползи, поради отмяната на Заповед
РД-23-117/22.06.2005г. на областен управител на област С., с решение от 20.07 2007г.
по адм.д.3285 от 2005г. на СГС, оставено в сила с Решение № 8733/15.07.2008г. по
адм.д. 11920/2007г. на ВАС, с правно основание чл. 1 от ЗОДОВ, във връзка с .

Според исковата молба имуществените вреди за пропуснати ползи се основават на
неправомерността на заповедта,изразяващо се в утвърждаването на неправилна
експертиза по която причина същата била отменена, а правилна експертиза била
определена едва в съдебното производство.Неправомерната заповед е „попречила
своевременно да реализират присъдените им компенсаторни записи като по реда на
чл.8 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти закупят активи на стойност
253 000 лв. и в тази връзка придобият имуществени блага от повишаването на цената
на тези активи за периода от датата, когато областният управител е следвало да се
произнесе правилно в законоустановения срок по заявлението им за обезщетяване, с
правно основание чл.3,ал.3 ЗОСОИ до издаването на присъдените на ищите
компенсаторни инструменти”.

Исковата претенция по размер и период е уточнена с молба от 10.06.2009г. (л.25)

както следва:

- предявява се за периода от 04.11.1998г. до 13.03.2009г. – за времето през което ищите не са могли да се възползват от собствеността си върху компенсаторни записи, издадени на 13.03.2009г., видно от приложената към тази молба синхронична справка(л.27-28);

- размерът на претендираното обезщетение е уточнено по 5 000 лв. за всеки ищец – общо 10 000 лв., на основание равните им наследствени права от присъдените им компенсаторни инструменти,

- пропуснатите ползи в посочения размер се определят като представляващи „изменението на пазарната стойност на активите, които бихме могли да придобием в приватизационни сделки на Б.-С. срещу компенсаторните инструменти в периода на забава на издаването им”.

С протоколно определение от 16.04.2010г. (л.156) е допуснато увеличение на исковата претенция общо 448 265,40 лв., предявено с молба на ищите на л. 148 от делото, а в с.з. от 02.07.2010г., исковата претенция за периода от 15.07.2008г. – до 09.01.2009г. е оттеглена, като се запазва размера на исковата претенция..

В писмена защита по делото на л.154 от делото от проф. Кино Л. -упълномощен представител на ищеца К. С. се поддържа следното:

- правното основание на исковата претенция –чл.1,ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.204,ал.1 от АПК;

- цената на иска – паричната равностойност на активите, които ищите „биха могли да придобият в приватизационни сделки с присъдените в тяхна полза компенсаторни инструменти в размер на 253 000лв. , усреднена за периода от 04.11.1998г., когато ответникът е следвало да издаде тези инструменти до датата на издаването им” ;

- основанието на исковата претенция – незаконосъобразността на Заповед № РД-23-117/2005г., отменена с посоченото решение на СГС поради утвърждаване на неправилна експертиза оценка и определянето на правилна такава едва в съдебното производство;

- основанието по чл.4 ЗОДОВ за присъждане и на пропуснатите ползи;

- неправомерното лишаване на пропуснатите ползи, тъй като незаконосъобразната заповед е попречила на ищите да реализират своевременно присъдените им компенсаторни записи, като по реда на чл.8 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти, закупят активи на стойност253 000 лв. и в тази връзка придобият имуществена облага от повишаването на цената на тези активи за периода от датата , когато областният управител е следвало да се произнесе правилно в законоустановения срок по заявлението им за обезщетяване, с правно основание чл.3, ал.3 ЗОСОИ до издаването на присъдените им компенсаторни записи.

В допълнителна обща писмена защита от ищеца С., процесуалният му представител адв. Н. Л. и адв. Г. Ц. – процесуален представител на ищцата А., се излагат и допълнителни доводи в подкрепа на исковата претенция, като се иска от съда да разгледа неизпълнението на задълженията от държавния орган в законоустановения срок като несъвместимо със задълженията на държавата съгласно чл. 1 от Протокол 2 към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи – за краткост само ЕКПЧ да предостави дължимото обезщетение за одържавено имущество. Освен наличието на незаконосъобразен акт – отменената заповед за определяне на размера на обезщетението, са развити и допълнителни доводи за бездействието на административни органи при областната администрация относно следното:

-Определеното със съдебното решение законосъобразно обезщетение в размер на 253 000 лв. чрез компенсаторни записи се е следвало на ищците още към месец ноември 1998г., когато е изтекъл нормативно установения срок за произнасяне на административния орган, считано от 13.03.1998г., на която дата е депозирано искането за обезщетение за вреди, съгласно синхронична справка за законоустановените срокове и действия, които е следвало да бъдат предприети от органи на областната администрация по заявлението за вреди и във връзка с заповед № РД-21-779/13.07.1998г., съгласно която ищците са правоимащи за обезщетяване по чл.3,ал.3 от ЗОСОИ за одържавяването на собственост на техния наследодател на обща стойност над 3 800 000 лв., което административно решение не е приложено в законоустановения срок „за да бъдат избегнати доколкото е възможно правната несигурност и неопределеността за лицата относно мерките по приложение при извършването на това обезщетяване”. Относно посоченото се позовава на съдебна практика на Европейския съд по правата на човека, според която посочената несигурност следва да се вземе предвид при оценката на действията на държавата.

-Претендира се обезвреди за щетите в сферата на патримониума на ищците, „причинени от произволното бездействие на длъжностни лица от областната управа, изразено физически с неизпълнението в определения по чл.6, ал.5 от ЗОСОИ срок за издаване на заповед за утвърждаване на размера на обезщетението”, с която се приключвали преписките по чл.3,ал.3 ЗОСОИ – нарушение на закона по чл.6 ЗОСОИ вр. чл. 58 АПК и чл.13 Закона за административното производство(ЗАП) – отм. , с което е нарушен предвиденият от законодателя справедлив баланс между обществените интереси и закрилата на правото на мирно ползване на собствеността, довело до понасяне на прекомерна тежест от ищците. По тези съображения счита, че едновременно с наличието на отменен административен акт е налице и неправомерно юридическо бездействие, изразяващо се в незаконосъобразна забава (просрочие) на издаването на административен акт – заповед № РД-23-117/2005г. на областния управител на Област С., което е просрочил със 7 години (1998-2005г). Вследствие на посоченото пряко и непосредствено е нанесена щета в патримониума на ищците, защото са поставени в положение на несигурност и невъзможност за придобиване на ползи и да се разпореждат със сумата от 253 000лв. през периода просрочие допълвали

-Незаконосъобразното просрочване на процедурите по чл.6 ЗОСОИ ясно допълвало състава на положителната предпоставка – отменената заповед, посочена в първоначалната искова молба, а допуснатата забава – над 10 години да се получи обезщетението ведно с ползите от него за времето на просрочието, представляващо вредоносен период с начален момент – според ищците ноември 1998г., обоснован с синхроничната справка, като се твърди, че в този смисъл съдът е допуснал изменение на иска при запазване на размера на претендираната сума, основана на заключението на вещото лице. Тежестта, която са понесли ищците не е оправдана от обществен интерес и не преследва легитимна цел, се състои от лишаването им от признатото и полагащото им се обезщетение ведно с ползите от владението. „защото цената на активите, които може да получи срещу номиналната стойност на компенсаторните инструменти е повишена многократно” и „в този случай увеличението на цената представлява добив, полза, която е следвало да се реализира многократно”. Макар и сроковете в административното производство по принцип да били инструктивни, със самото настъпване на просрочието бездействието било незаконосъобразно, предвид принципите по чл.11 АПК и чл.13 ЗАП –отм. – за бързина и процесуална икономия,

които следват от принципа на служебното начало.

- По размера на обезщетението ищците считат за ноторно известно, че приложението на компенсаторните записи се осъществява от лимитативно изброените от ЗОСОИ способи, а по арг. от противното на чл.8 ЗОСОИ, единствено възможно било - при положение, че ищците са разполагали с присъдените ни компенсаторни записи в законоустановения срок – да участват по реда на чл.4,ал.2 от ЗОСОИ в приватизационни сделки за закупуване на акции и дялове от търговски дружества, включен в списъка по чл.11 от Закона за приватизация и следприватизационен контрол (ЗПСПК), като използват компенсаторните записи като налични платежни средства по свое усмотрение на Българската фондова борса. Справедливото обезщетение могло да се определи само като се изследвала стойността на промяна на борсовите активи за вредоносния период, показател за което били борсовите индекси, в който смисъл била допусната и експертизата по делото и е установено изменението на индекса Софикс, измерващ динамиката на търгуването на пода на борсата активи. Вещото лице, като е взело предвид началния (2000г.) и крайния момент – 13.03.2009г., е изчислило по най-неблагоприятен за ищците метод пропуснатите ползи предвид динамиката на този индекс в рамките на този период а поради финансово-икономическата криза и последвалия срив на този пазар, индексът Софикс достигнал най-ниските си стойности, което минимизирало обезщетението, но въпреки това ищците приемат възприетия подход и заключението на лицето също за справедливи.

-Правото на ищците да получат своите притежания като обезщетение, представлява само по себе си притежание по смисъла на чл.1 от Протокол 1 на ЕКПЧ, защитата на което право била уредена в ЗОДОВ, а неизпълнението на законоустановените задължения на държавния орган в законоустановения срок могло да се приеме и за несъвместимо със задълженията на държавата съгласно този текст от протокола, при компетентност на съда по време да разгледа продължилото неизпълнение повече от 10 години.

-Процесните иски претенции попадали в обхвата на първото изречение на чл.1,ал.1 от Протокол 1 –ЕКПЧ, провъзгласяващо общ принцип – за правото на мирно ползване на частно имущество, се на съдебната практика на Европейския съд по правата на човека, а ответникът не е доказал законосъобразност на просрочието.

-Исковата претенция по чл.1 от ЗОДОВ се счита за единствената възможна защита срещу „незаконсъобразното просрочване” на процедурите по различните алинеи на чл.6 от ЗОСОИ, защото „предвидената надлежна защита по общия ред, по смисъла на чл.58 АПК, респективно чл.14,ал.1 ЗАП(отм.), срещу вредоносното просрочване, под формата на отмяната мълчалив отказ е преградено от разпоредбата на чл.6,ал.6 от ЗОСОИ, тъй като в настоящия случай се касае за просрочване на административна процедура за обезщетяване на ищци(заявители) с правно основание чл.3,ал.3 от същия ЗОСОИ, т.е. приложим е ЗОСОИ като специален закон.”

Иска се от съда изцяло да уважи исковата претенция на ищеца С. и присъждане на направените разноски по делото.

Ищцата А., представлявана от адв. Ц., също поддържа исковата си претенция в хода на устните състезания.

Ответникът – Областна администрация на Област С., представлявана от областния управител, в отговор на исковата молба и чрез процесуален представител оспорва исковата претенция в отговор на исковата молба и в ход по същество, като излага доводи за :

-недопустимост на съединените искове, тъй поради липсата на посочена конкретно настъпила вреда в патримониума на ишците и причинна връзка между вредата и акта на областния управител, предвид постановеното със съдебното решение увеличение на размера на определеното със заповедта обезщетение.

-неоснователност на исковата претенция: отмяната на заповед №РД -23-117/2005г., с влязло в сила на 15.07.2008г. съдебно решение, преди която дата не бил налице незаконосъобразен акт и съответно не е било налице основание за предявяването на иск за вреди; като краен срок следвало да се определи 09.01.2009г. след която за областния управител не е било законово изискване за извършване на каквато и да е административна дейност. На тази дата с приемателен протокол е предадена на служители от Централния регистър на компенсаторните инструменти при Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол Заповед № РД-23-046/19.12.2008г. на областния управител на област С. за определяне поименно на следващия се размер на стойността на полагаемото се обезщетение на всеки от ишците. В хода на устните състезания се поддържа недопустимостта на исковата претенция, иска се от съда да присъди юрисконсулско възнаграждение съразмерно на предявения иск.

Прокурорът в последното съдебно заседание дава заключение за неоснователност на исковата претенция, не са ангажирани доказателства, че при наличие на удовлетворителен акт на областния управител, с който определя удовлетворителен за ишците размер на компенсаторното обезщетение те веднага, сигурно и неминуемо биха предприели действия по реализиране на компенсаторните записи. Претенцията на ишците можела да се ограничи само за периода след 22.06.2005 г. до влизане в сила на отменителното решение на СГС, но и само за разликата над 198 996 лв. до 253 000 лв. , не следвало да се кредитира заключението на вещото лице тъй като периодът от 2000 г. до 2009 г. е немотивиран. Компенсаторните записи могат да се реализират само на фондовата борса, като борсовите индекси бележат постоянни промени, еднакво вероятна е възможността да се спечели или загуби, а параметрите на печалбата или загубата могат да бъдат определени при наличието на реално осъществена борсова сделка в точно определен момент. Такава сделка липсвала, ишците само заявили намерение да реализират компенсаторните си записи в някакъв неуточнен момент, което сочи на вероятност, но не и на сигурност в техните действия. Отговорността по ЗОДОВ могла да се реализира само при наличие на действително претърпяна вреда, пряко и непосредствено произтичаща от незаконосъобразен административен акт.

По делото са приети доказателствата по административната преписка, по която е издадена отменената заповед на областния управител, изслушана е експертиза на вещо лице, което е отговорило на въпроса за размера на пропуснатите ползи от ишците, за периода от 20.10.2000г. до 13.03.2009г. като равен на разликата между пазарната стойност към 13.03.2009г. на активите, които са могли да придобият чрез приватизационни сделки срещу заплащане с компенсаторни записи, ако те са им били издадени в законоустановения срок –през 1998г. и пазарната стойност на активите, които са могли да придобият на 13.03.2009г. срещу компенсаторни инструменти на стойност 253 00лв., като определя тази разлика между двете стойности в размер на 448 265 лв. за вредоносния период - който в задачата е посочен като периода от 04.11.1998г. до 13.03.2009г., поставена от съда.

С определение от 15.05.2010г. на л. 158 от делото, съдът е указал, че следва да се изслуша допълнително заключение на вещото лице в три варианта - за периода от 15.07.2008г. до 16.12.2008г.; от 15.07.2008г. до 23.02.2008г. и от 15.07.2008г. до

13.03.2009г., т.е. от датата на влизане в сила на съдебен акт, с който е постановена отмяната на заповедта, от чиято незаконосъобразност се претендират вреди.

С молба на л.163 от делото, от двамата ищци, с дата 09.06.2010г., е поискано отмяна на определението на съда за допълнителна задача на вещото лице, като се допусне такава само за периода от 04.11.1998г. до 15.07.2008г. със задача, както приетата по делото и втора задача, за периода от 22.07.2008г. до 09.01.2009г. да се изчисли обезщетението съобразно размера на законната лихва и сумарно изчисление на общия размер на обезщетението. По искане в съдебно заседание на ищите са поискали и отмяна на определението за допълнителната задача на вещото лице, поради оттегляне на исковата претенция за периода от 15.07.2008г. до 09.01.2009г., обсъдено по-горе.

Съдът като взе предвид доводите и възраженията на страните, обсъди доказателствата по делото по отделно и в тяхната съвкупност, и съобрази приложимите правни норми към така предявената искова претенция, намира за установено следното:

Исковите претенции са с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.204, ал.1 АПК. Предявени са и се основават на незаконосъобразността на Заповед № РД-23-117 от 22.06.2005 г., издадена от двама заместник областни управители на област С. изразяваща се в утвърждаването на неправилна експертиза от областния управител, каквато била приета едва в съдебното производство, и както е поддържана в писмената защита по делото от проф. Кино Л.-процесуален представител на ищеца С. (на л.154), обсъдена подробно по-горе, като цената на исковата претенция представлява пропуснати ползи и се обосновава като паричната равностойност на активите, които ищите биха могли да придобият в приватизационни сделки с присъдените в тяхна полза компенсаторни инструменти в размер на 253 000лв., усреднена за периода от 04.11.1998г. когато ответникът е следвало да издаде тези инструменти, до датата на издаването им. Тази писмена защита е представена преди съдебното заседание по делото от 16.04.2010г.

Съдът намира, че с писмената защита по делото с дата 29.10.2010г., представена след последното съдебно заседание – 22.10.2010г. от ищеца С., неговия процесуален представител адв. Н. Л. и процесуалният представител на ищцата А. – адв. Ц., **се предявява по същество ново допълнително основание на исковите, което не е предявено с исковата молба, допълнително уточнена с молбата от 10.06.2009г., като е допуснато изменение само на размера на исковата претенция по обща молба на ищите на л.148 от делото.**

С втората писмена защита вредите се претендират като причинени и от „незаконосъобразна забава (просрочие) на издаването на административен акт, основан на „произволно бездействие на длъжностни лица от областната управа” – л. 2 от писмената защита, изразено физически с неизпълнението в определения от чл.6, ал.5 от ЗОСОИ срок за издаването на заповед за утвърждаването на размера на обезщетението, с която се приключват преписките, по чл. 3, ал.3 от ЗОСОИ. Така обсъденото в тази защита основание касае по същество конкретни технически действия и бездействия на различни лица - по възлагане и утвърждаване на оценка на вещо лице, непредставляващи по същество индивидуален административен

акт, и различни от отменената със съдебното решение заповед за утвърждаването неправилната оценка на вещото лице.

Видно от съдържанието на исковата молба, същата се основава на отменен по съответния ред административен акт като незаконосъобразен, като **от фактическа страна предявеното основание е свързано с нейната материална незаконосъобразност** –неправилност на утвърдената оценка на вещото лице, а като правно основание – по чл.204,ал.1 АПК, на което основание същата е приета за допустима, като в този случай в рамките на производството за обезщетение съдът не се произнася по въпроса за незаконосъобразността на основанието, от което се претендират вредите.

При претенция за вреди, произтичащи от „произволно бездействие на длъжностни лица от областна управа” също ма за правно основание чл.1,ал.1 АПК, но същото се основава на допуснати процесуални нарушения при издаването на същата заповед и следва да се разгледа на друго основание чл.204, ал.4 АПК – незаконосъобразността на бездействието се установява от съда, пред който е предявен иска за вреди, т.е. съдът следва да се произнесе по въпроса за незаконосъобразността на основанието, от което са претърпени вреди. Аргумент за непредявяването на такова основание е и обстоятелството, че с първоначалната искова молба и допълнителното ѝ уточнение, не е направено искане съдът да установи незаконосъобразност на посочените бездействия, свързани с процедурите по чл.6 ЗОСОИ и съответно не са изложени твърдения за това.

Поради предявената по същество нова искова претенция след приключване на съдебното дирене по делото по писмената защита от ишците с дата 29.10. 2010г., представена по време след последното съдебно заседание, то съдът намира, че в тази част - следва да бъде докладвана на председателя на съда ведно с копие от административната преписка за образуване на отделно съдебно производство по същата – на основание чл.1,ал.1 ЗОДОВ вр. чл.204,ал.4 АПК за претърпени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, причинени от **„незаконосъобразна забава (просрочие) на издаването на административен акт, основан на „произволно бездействие на длъжностни лица от областната управа” – л. 2** от писмената защита, изразено физически с неизпълнението в определения от чл.6, ал.5 от ЗОСОИ срок за издаването на заповед за утвърждаването на размера на обезщетението, с която се приключват преписките, по чл. 3, ал.3 от ЗОСОИ, по което основание ответникът не е могъл да изрази становище в отговора си на исковата молба, тъй като не са предявени в хода на съдебното производство.

В останалата част писмената защита е относима към предявената искова претенция по делото и съдът следва да разгледа посоченото в същата – за относимост на чл.1от Протокол 1 към ЕКПЧ и за размера на вредите.

С оглед на изложеното, съдът следва да разгледа исковата претенция, като предявена с правно основание чл.1,ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.204,ал.1 от АПК, за присъждане на обезщетение за вреди, изразяващи се в пропуснати ползи в размер на 448 265,40лв. общо – по една втора от всеки ищец, **представляващи „изменението на пазарната стойност на активите, които ишците биха могли да придобият в приватизационни сделки на Б.-С. срещу компенсаторните инструменти в периода на забава на издаването**

им - за периода от 04.11.1998г. до 14.07.2008г. и за периода от 10.01.2009г. до 13.03.2009г., предвид оттеглянето ѝ за периода от 15.07.2008г. до 09.01.2009г., на основание материалната незаконосъобразност на Заповед № РД-23-117, отменена с посоченото решение на СГС поради утвърждаване на неправилна експертиза оценка и определянето на правилна такава едва в съдебното производство.

Не е налице основание по чл.8,ал.2 от ЗОДОВ за недължимост на претендираните вреди - специален начин на обезщетяването на ищците, доколкото основанието по чл.3, ал.3 ЗОСОИ е предназначено да обезщети същите за одържавено имущество. С исковите претенции се търси обезщетение за пропуснати ползи, основаващи се на признатото право на обезщетение по чл.3,ал.3 ЗОСОИ и неиздадената материалнозаконосъобразна заповед за определяне на неговия размер. Следователно, признатото право на обезщетение за одържавено имущество обуславя претенцията за пропуснати ползи от същото, но е различно основанието, от което произтичат – съответно факта на одържавяването и материалнонезаконосъобразната заповед за определяне на размера на обезщетението за одържавеното имущество. По специалния закон – ЗОСОИ е уредена само процедурата по издаването на последната заповед, но не и обезщетяването на вреди във връзка с издаването ѝ. Изложеното обосновава извод, че начинът на обезщетяването на претендираните вреди не е определен с друг закон и остават приложими разпоредбите на ЗОДОВ.

Исковата претенция за периода от 10.01.2009г. до 13.03.2009г., съдът намира за недоказана нито по основание, нито по размер, тъй като видно от Протокол № 1079/09.01.2009г. е предадена Заповед № Рд-23-046/19.12.2008г. на областния управител на област С., с която е наредено да се издадат компенсаторни инструменти за всеки от ищците – по 126 500 лв. След тази дата, както основателно се твърди в ответника в отговора на исковата молба, административен орган от същата администрацията не е имал каквито и да е правомощия, свързани с компенсаторни записи на ищците, не се твърди и съществуването на такива в исковата молба. По тези съображения, исковата претенция за този период следва да се отхвърли като недоказана по основание.

По исковата претенция за периода от 04.11.1998г. до 14.07.2008г., на основание материалната незаконосъобразност на заповедта за определянето на размера на обезщетението на ищците, съдът намира за доказана по основание, предвид следното:

С решение № 3/ /20.07.2007г., СГС на основание чл. 6, ал. 6 ЗОСОИ отменил заповед № РД-23-117 от 22.06.2005 г. на заместник-областните управители на област С., с която е утвърдена оценката, изготвена на основание заповед № РД-21-799 от 08.06.2005 г. за имот, подробно описан в заповед № РД-21-799 от 13.07.1998 г. Утвърдената оценка с отменената заповед е в размер на 198 996 лв., разпределена поравно между ищците, като съдът с отменителното решение е определил на основание чл. 4, ал. 3, т. 2 ЗОСОИ оценката на имуществото в размер на 253 090 лева, тъй като верният момент, към който имуществото подлежи на оценка, това е датата на клетвената декларация, подписана лично от изселника - наследодателя на жалбоподателя, а именно

27.11.1944 година.

Не са налице основания по чл.5 от ЗОДОВ за освобождаване на ответника от отговорност. Следва да се отбележи, че утвърдената оценка по отменената заповед е обжалвана от ищците, тъй като са считали, че следва да се определи към друга дата – към 1964 г. когато е подписана спогодбата между правителството на Република България и Гърция, уреждаща висящи финансови въпроси, включващи претенциите на физически и юридически лица спрямо гръцката държава, но тезата на жалбоподателите е приета за неоснователна и в двете решения на съда. Макар и да е определена вярно датата, към която е следвало да се изчисли обезщетението в обжалваната заповед, вещото лице в хода на съдебното производство е определило по-висок размер на следващото се обезщетение, което е възприето от съда като правилно. Независимо от това, държавата следва да се понесе отговорността от незаконосъобразния административен акт, тъй като административният орган е имал правната възможност да не възприеме заключението на вещото лице по силата на служебното си задължение по чл.11,ал.1 ЗАП(отм.) да изясни всички относими факти и обстоятелства преди да издаде индивидуалния административен акт по чл.6,ал.5 ЗОСОИ – заповедта за утвърждаване на размера на следващото се обезщетение.

По отношение на претърпените вреди:

Съгласно чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени вреди, а съгласно чл.51 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) вр. чл.82 от същия закон, обезщетението за вреди обхваща както претърпяната загуба, така и пропуснатата полза, които са пряка и непосредствена последица от увреждането или неизпълнението. Отговорността на държавата също както по чл. 45 ЗЗД е деликтна и следователно, не може да се изисква предвидимост на вредите от ищците. Изискването е те да са пряка последица, за да подлежат на обезщетяване. В случай, че областният управител е утвърдил оценка в размер на 253 000лв. за признатото право на обезщетяване за одържавено имущество, от датата на връчването на тази заповед – съответно за ищеца С. на 29.06.2005г. и за ищцата А. – 23.06.2005г., след изтичане срока за обжалване (14-дневен) – т.е. от 14.07.2005г. ищците са могли да реализират същите на Българската фондова борса, както основателно се твърди.

Видно от Приложение 1 заключението на вещото лице, към 30.06.2005г. индекса Софикс при затваряне на Б. е 703,76 пункта, респективно 819,46 пункта към 30.08.2008г., който индекс към 31.10.2007г. е достигнал най-висока стойност -1923,17 пункта, след което е започнал да трайно да спада и към края на исковия период, като на 30.06.2008г. -1141,47 пункта. Стойността на индекса към 31.07.2008г. не следва да се вземе предвид, тъй като е след исковия период.

След намира за основателни доводите на ищците, неоспорени от ответника за единствената възможност за реализирането на компенсаторните записи чрез придобиването на акции и дялове от капитала на търговски дружества, търгувани на пода на Б.. Пропуснатите ползи се основават на възможността в случай на придобити активи през 2005 г. същите да бъдат реализирани през разглеждания период на благоприятна цена – по-висока от

придобиването им. На тази възможност се основава претенцията за пропуснати ползи, както е посочено в писмената защита на адв. Кино Л., като се претендират на базата на осреднена стойност, само че за по-дълъг период от време – от 04.11.1998г., но не е направено искане за поставяне на задача на вещото лице, освен това този метод на оценка не се претендира от ищцата А.. Общо е становището на ищите, изразено във втората писмена защита като принцип за изчисляване на пропуснатите ползи от двамата ищци – възможността да бъдат реализирани придобитите активи на БФП срещу компенсаторните записи на благоприятна цена, като изрично и двамата ищци изразяват съгласие с метода, приложен от вещото лице – разликата в цените между началната и крайната дата на периода. Поради това не са налице различни твърдения на ищите по общите факти по смисъла на чл. 217 ГПК за начина на изчисляване и установяване на пропуснатите ползи. Съдът намира за справедливо и логично да се претендира такъв метод като основание за установяване на разумна стойност на пропуснати ползи от евентуалната продажба на първоначално придобитите активи с компенсаторните записи, тъй като не са представени доказателства за намерение да се извършват сделки към конкретни дати. С оглед на това началния и крайния период, в който е могло да придобият активи и да бъдат продадени, следва да се възприемат като сигурни дати.

Стои въпросът за периода, през който е допустимо да се претендират вредите. Предвид основанието за исковата претенция – материалната незаконосъобразност на отменения акт, то вреди могат да се претендират само след издаването ѝ. Тъй като не се разглеждат процесуални нарушения при издаването ѝ като основание за исковата претенция, то следва, че период от време преди издаването на заповедта е неотносим.

Предвид изложеното за датата на изтичане на срока за оспорване на заповедта и евентуалното ѝ влизане в сила от 14.07.2005г., то следва, че най-рано към тази дата ищите са могли да сключват сделки с активи, продавани от държавата, тъй като са имали сигурно вземане от същата в размер на компенсаторните записи, представляващи платежно средство, т.е. при закупуване на акции на държавни предприятия, срещу задължението за плащане на цената им, ищите са могли да противопоставят вземането си от държавата. Следователно от тази начална дата ищите са могли да придобиват активи срещу компенсаторните си записи и впоследствие да ги продават, с оглед на което от същата дата следва да се вземе предвид средната цена на тези активи. Отговорността на ответника както се изложи обаче не може да бъде търсена за периода след 09.01.2009г. Предвид оттеглянето на исковата претенция от 15.07.2008г. – 09.01.2009г., то следва, че крайна дата на периода, през който се претендират вреди и следва да се установят усреднените стойности е 14.07.2008г.

Към 14.07.2005г. няма стойности на индекса Софикс, такава стойност е дадена към 31.08.2005г. - 819,46 пункта, най-високата стойност при затварянето на борсата е установена към 31.10.2007г. - 1923,17 пункта, а в края на иския период към 30.06.2008г. - 1141,47 пункта.

По метода на изчисление на вещото лице – разлика между начална и крайна стойност за периода - т.е. разликата между 819,46 пункта и 1141,47 пункта,

повишението на индекса е значително по-ниско. Също в случая съдът следва да приравни началната стойност към 100 % - 819,46 пункта, при което съотношението е 100% към 139,29%, т.е. увеличението на индекса на цените в % е 39,29% ($1141,47:819,46$ в % = 139,29%). Следователно, на база % на увеличението на индекса на цените в края на периода, придобитите с компенсаторни записи активи на стойност 253 000лв. могат да бъдат реализирани с 39,29% по-висока цена или с разлика в цената от 99 403,70 лв. която ищците могат претендират като пропуснатата полза по метода на вещото лице, с който също се съгласяват.

Тъй като ищците са се съгласили безспорно във втората писмената защита на изчисление на пропуснатите ползи по метода на вещото лице, а по метода на осреднената стойност на базата на писмената защита на адв. Кино Л. не е изразено съгласие от другия ответник и с оглед защитата на ответника, съдът намира, че именно по метода на увеличението на цените в края на периода следва да се разглежда размера на пропуснатите ползи на основание увеличение на цените на Б..

Съдът намира, че е налице причинна връзка между материалната незаконосъобразност на заповедта и пропуснатите ползи, предвид заключението на вещото лице и трайната тенденция към спадане на индекса на цените на търгуваните активи на пода на Б. – към датата на придобиване на депозитарните разписки този индекс е значително понижен - на 277 пункта. Понижаването на индекса на цените на Б. след отмяната на заповедта със съдебното решение т.е. след 15.07.2008г. е обективен и безспорно установен по делото факт, видно от Приложение 1 към заключението на вещото лице. Безспорно тази пазарна тенденция като обективно настъпило обстоятелство е причина ищците да бъдат лишени от възможността придобивайки активи на стойност 253 000лв. на Б. към дата на която е могло да бъде издадена като законосъобразна отменената заповед през 2005г., да ги реализират на по-висока цена през периода до влизане в сила на съдебното решение за отмяната ѝ. С оглед на тези съображения, ищците действително са претърпели пропуснати ползи, които изчислени по метода на вещото лице, са в размер на 99 403,70лв., на основание материалната незаконосъобразност на отменената заповед.

Пропуснатата полза представлява осуетяване на възможността да се увеличи наличното имущество на увредения в резултат на вредоносното деяние. Установяването на вредите във формата на пропуснати ползи е резултат от умозаключение, което се основава на конкретни факти по делото, по които може да се съди за предполагаемото развитие на имуществените работи на увреденото лице при нормално развитие на обстоятелствата. Поради това пропуснатата полза следва да е реално предвидима, а не хипотетична. Това е така, тъй като, за да бъде основателна претенцията в този случай е необходимо придобиването на ползата да е сигурно събитие, а не хипотетично. Доколкото не се установява нормативно и фактически, че държавата е преустановила да търгува активи на държавни предприятия на пода на Б., то следва да бъде определено като сигурно събитие придобиването на такива на Б. срещу компенсаторните записи, на които ищците са имали право.

Безспорно също е налице задължението на административния орган, след като е издал заповед по чл.6,ал.1 ЗОСОИ и е признал правото им на обезщетение за одържавено имущество, то правомощието му по чл.6,ал.5 ЗОСОИ да издаде заповед, с която да определи следващия се размер на обезщетението в компенсаторни записи – отменената заповед, е при условията на обвързана компетентност. Това обуславя по сигурност на правото на ищците да придобият компенсаторни записи в размер на 253 000 лв.при равни права като част от техния патримониум.

Възможността да бъдат придобити активи на пода на Б. също следва да се определи като сигурно събитие, предвид нормативно установената уредба за плащане с тези финансови инструменти при сделки с държавата - на основание пар.2 от ПР на ЗПСПК, а акциите от капитала на които безспорно са търгувани през периода, по приложение 1 към заключението на вещото лице, предвид липсата на твърдения и доказателства за обратното. Съгласно чл. 8, ал.1 от Закона за сделките с компенсаторни инструменти, продажбата на ценни книжа се извършва само на регулиран пазар, касае се обаче за продажбата на компенсаторните инструменти като предмет на сделка, с оглед на което в този случай се получават приходи еднократно от същите. Тази възможност като сигурна не е посочена от ищците, а ответникът не е оспорил възможността да бъдат придобити активи на Б. като реално възможна.

Изложеното от прокурора по второто заключение за хипотетичността на предположението за пропуснати ползи съдът намира за опровергано, предвид тенденциите на индекса Софикс на Б. за движението на цените, обсъдени по-горе както и начина на изчислението на изменението на цените на базата начален –краен момент от допустимия исков период, през който могат да се претендират вреди на основание материалната незаконосъобразност на заповедта.

Основателни са и доводите на ищците, че след издаването на заповедта по чл.6,ал.1 ЗОСОИ за признаване на правото им да бъдат обезщетени, то за същите е възникнало право на вземане за размера на обезщетението, което представлява част от патримониума им като имуществено право и спрямо същото държавата дължи поведението, предписано по чл.1, изречение първо от Протокол 1 към ЕКПЧ. В случая поради основанията на претенцията -материалната незаконосъобразност на заповедта, това право е възникнало след издаването ѝ. Останалите доводи в писмената защита са относими към основанията – допуснати процесуални нарушения в хода на издаването ѝ, което не е основание на разглежданата по делото искова претенция.

От изложеното следва извод за доказаност на исковата претенция за обезщетение за вреди, представляващи пропуснати ползи в размер на 99 403,70лв. при равни права на ищците за периода от 14.07.2005г. до 14.07.2008г. на основание материалната незаконосъобразност на Заповед № РД-23-117/22.06.2005г., а в останалата част - до пълния размер от 448 265,40 лв. – при равни права на ищците, и за периода от 04.11.1998г. до 13.07.2005г., както и от 09.01.2009г. до 13.03.2009г. следва да бъде отхвърлена като недоказана.

На основание чл.10,ал.3 ЗОДОВ ответникът следва да бъде осъден да заплати разноските по производството – за държавната такса на всеки ищец по

10лв., за разноски за вещо лице общо 120лв. – по 60 лв. на всеки ищец, и за възнаграждение на адвокат – на ищеца С. – за един адвокат – 500лв. (адвокатското пълномощно на л.119 за адв.проф. Кино Л.) и на ищцата А. -1000 лв.(л.140 – пълномощното на адв. Ценков). За отхвърлената част от исковата претенция не се следват разноски по компенсация.

Водим от изложеното, Административен съд София-град, Второ отделение, 22 състав,

РЕШИ:

ОСЪЖДА Областна администрация на област С. ДА ЗАПЛАТИ на К. Е. С. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], обезщетение за вреди, представляващи пропуснати ползи в размер на 49 701,85 (четиридесет и девет хиляди седемстотин и един лева и осемдесет и пет стотинки) лв. за периода от 14.07.2005г. до 14.07.2008г. на основание материалната незаконосъобразност на Заповед № РД-23-117/22.06.2005г., издадена от органи при същата администрация, и ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на ищеца К. Е. С. срещу Областна администрация на Област С. на същото основание в останалата част - до пълния размер от 224 132,70 лв. (двеста двадесет и четири лева и седемдесет стотинки) и за периода от 04.11.1998г. до 13.07.2005г., както и от 09.01.2009г. до 13.03.2009г.

ОСЪЖДА Областна администрация на област С. ДА ЗАПЛАТИ на С. Е. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], обезщетение за вреди, представляващи пропуснати ползи в размер на 49 701,85 (четиридесет и девет хиляди седемстотин и един лева и осемдесет и пет стотинки) лв. за периода от 14.07.2005г. до 14.07.2008г. на основание материалната незаконосъобразност на Заповед № РД-23-117/22.06.2005г., издадена от органи при същата администрация и ОТХВЪРЛЯ исковата претенция на ищцата С. Е. А. срещу Областна администрация на Област С. на същото основание в останалата част - до пълния размер от 224 132,70 лв. (двеста двадесет и четири лева и седемдесет стотинки) и за периода от 04.11.1998г. до 13.07.2005г., както и от 09.01.2009г. до 13.03.2009г.

ОСЪЖДА Областна администрация на област С. ДА ЗАПЛАТИ на К. Е. С. с ЕГН [ЕГН] от [населено място], сумата от 570 (петстотин и седемдесет) лв. за разноски.

ОСЪЖДА Областна администрация на област С. ДА ЗАПЛАТИ С. Е. А. с ЕГН [ЕГН] от [населено място] сумата от 1070 (хиляда и седемдесет) лв. за разноски.

Решението подлежи на обжалване и протестиране с касационна жалба пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му чрез връчване на препис от същото.

ДА СЕ ДОКЛАДВА на председателя на съда копие от писмената защита на ищите К. С. и С. А. от 29.10.2010г. ведно с копие от административната преписка за образуване на отделно съдебно производство по направеното искане със същата на основание чл.1,ал.1 ЗОДОВ вр. чл.204,ал.4 АПК за претърпени вреди, изразяващи се в пропуснати ползи, причинени от **„незаконосъобразна забава (просрочие) на издаването на административен акт, основан на „произволно бездействие на длъжностни**

лица от областната управа” – л. 2 от писмената защита, изразено физически с неизпълнението в определения от чл.6, ал.5 от ЗОСОИ срок за издаването на заповед за утвърждаването на размера на обезщетението, с която се приключват преписките, по чл. 3, ал.3 от ЗОСОИ, и във връзка с издадена Заповед №Рд-21-749/13.07.1998г. на областен управител на област С. за признаване правото на ищците на обезщетение за одържавено имущество.

Административен съдия: